

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/19/34733
Documentnummer: 150535
Datum: 3 december 2019
Onderwerp: Evaluatie van de werkgroepen sociaal domein (onderdeel van de uitvoeringsplannen die horen bij het Beleidsplan Sociaal domein 2018-2021)
Bijlage(n): Notitie evaluatie werkgroepen sociaal domein

Geachte leden van de raad,

Aanleiding van deze brief

De zeven werkgroepen binnen het sociaal domein ronden na twee jaar hun werkzaamheden af. Daarom informeren we u met deze brief over de behaalde resultaten, de geleerde lessen en werpen we een blik op de toekomst.

Oprichting van de werkgroepen (kader)

Op 13 februari 2018 heeft het college de uitvoeringsplannen voor het sociaal domein 2018-2019 vastgesteld. De ambitie was om samen met maatschappelijke organisaties en inwoners een aantal doelen te benoemen en te realiseren. Er werden zeven werkgroepen gevormd met ieder een andere samenstelling en een ander doel.

De behaalde resultaten van de werkgroepen

Op 4 september hebben de werkgroepen de commissieleden tijdens een korte bijeenkomst geïnformeerd over de behaalde resultaten. Het was een informele bijeenkomst met een informatief karakter. Gezien de samenstelling van de werkgroepen, namelijk een combinatie van ambtenaren en mensen uit het maatschappelijke veld, was er geen ruimte voor politieke verantwoording. We verwijzen u graag naar de bijlage van deze brief voor een overzicht van de behaalde resultaten per werkgroep.

Geleerde lessen

Het college is tevreden met de behaalde resultaten van de werkgroepen. Het was goed om de uitvoeringsplannen te scheiden van het beleidsplan. Dit zorgde voor de vrijheid die nodig was om netwerkpartners en inwoners mee te laten doen. Toch kunnen we ook een aantal dingen leren van dit proces.

- *Betere verbinding werkgroepen en ambtelijke organisatie*
Om die verbinding te bewerkstelligen is later aan iedere werkgroep een ambtelijk coördinator toegevoegd als trekker.

- *Meer tijd voor begeleiding van de werkgroepen*

In 2017 verliepen de werksessies goed. De leden van de diverse werkgroepen leerden elkaar kennen en door de aangeboden werkvormen en (beperkte) tijdsdruk werden drie doelen en een plan geformuleerd. Echter, in 2018 en 2019 verliepen de werksessies stroever. Er zijn drie bijeenkomsten georganiseerd waar alle werkgroepen samenkwamen om elkaar te helpen en te informeren over de stand van zaken. Dit was, achteraf gezien, te weinig om alle werkgroepen levendig en betrokken te houden. De ambtelijke organisatie had meer tijd moeten steken in het begeleiden van de werkgroepen om samen de gestelde doelen te kunnen behalen

- *Concrete doelen stellen zodat vrijwilligers betrokken blijven*

De deelname van inwoners/vrijwilligers aan de werkgroepen was aan het begin vrij groot. Gedurende het traject is dit verminderd. De samenwerking tussen vrijwilligers, netwerkpartners en de gemeente bleek in de praktijk niet mee te vallen. De werkgroepen met hele concrete doelen hebben de vrijwilligers het beste vast weten te houden.

Een blik op de toekomst

De werkgroepen hebben zich in principe voor twee jaar gecommitteerd aan de acties. Op dit moment inventariseert het college of en zo ja hoe de werkgroepen verder willen gaan met hun thema. Dit is geheel afhankelijk van het onderwerp en/of de samenstelling van de werkgroep, maar ook van de nieuw op te stellen uitvoeringsplannen voor 2020-2021. Het college wil toekomstige projecten opnieuw op uitvoeringsniveau beleggen. Op deze manier kan snel geschakeld worden en kan de beschikbare capaciteit efficiënt worden ingezet op de prioriteiten van het college. Naar verwachting worden de uitvoeringsplannen in maart/april 2020 opgeleverd met daarin een samenhangend geheel aan activiteiten en doelen.

Welke voornemens zijn er voor de uitvoeringsplannen?

- *Behoefte aan een integraal uitvoeringsplan*

Het college heeft aangegeven dat de activiteiten van de maatschappelijke partners, een integraal onderdeel zijn van het beleid. In de toekomstige uitvoeringsplannen wordt beter aangegeven welke samenhang er is met andere beleidsactiviteiten binnen het sociaal domein.

- *Een uitvoeringsplan voor Voorschoten en een uitvoeringsplan voor Wassenaar*

In tegenstelling tot de uitvoeringsplannen voor 2018-2019, willen de colleges van Voorschoten en één voor Wassenaar voor 2020-2021 twee uitvoeringsplannen laten opstellen: één voor Wassenaar en één voor Voorschoten. Belangrijkste reden hiertoe is dat de uitvoerende welzijnsorganisaties meestal maar in één gemeente werken. Bovendien hebben beide gemeenten een verschillend organisatie-model voor de uitvoering van haar

welzijnsbeleid. Voorschoten heeft de brede welzijnsorganisatie en Wassenaar heeft het netwerkmodel. De uitvoeringsplannen zullen verschillende accenten kennen omdat de gemeentebesturen van Voorschoten en Wassenaar andere wensen en budgetten hebben geormerkt voor de taken.

- *Meer regie op benoemde actiepunten*

Ook wil het college meer regie nemen op de benoemde actiepunten. Dit doen we bijvoorbeeld door een eigenaar van de actiepunten te benoemen. Het eigenaarschap kan belegd worden bij de gemeente, bij één of meerdere welzijnsorganisaties of bij een inwoners- of vrijwilligersgroep. Daarnaast spelen de lokale zorgaanbieders een steeds grote rol binnen het welzijnsdomein.

- *Inclusieve samenleving*

Het overkoepelende uitgangspunt voor de uitvoeringsplannen 2020-2021 is de inclusieve samenleving. Het begrip van de inclusieve samenleving komt uit het VN-verdrag waarbij het doel is gesteld dat Nederland toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. De samenleving moet ervoor zorgen dat alle mensen met een beperking op dezelfde manier als anderen kunnen meedoen aan de samenleving.

- *Verbinding wonen en zorg*

Verder is er in de uitvoeringsplannen 2020-2021 aandacht voor de aanstaande decentralisatie van beschermd wonen en maatschappelijke zorg. Wonen en zorg kunnen niet meer los van elkaar gezien worden. Steeds meer kwetsbare mensen (van jong tot oud) komen in de wijk wonen. Daarom is het belangrijk de verbinding te leggen tussen verschillende thema's zoals eenzaamheidsbestrijding, toegankelijkheid van voorzieningen voor mensen met en zonder een beperking, en langer thuis wonen voor ouderen en mensen met dementie.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

P.J. Bouvy-Koene,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Bijlage

- Korte notitie met resultaten

Evaluatie per werkgroep

Multi-problem huishoudens & personen met verward gedrag

In eerste instantie zijn er twee werkgroepen gevormd: multi-problem huishoudens en personen met verward gedrag. Na het formuleren van hun beoogde resultaten zijn ze samengegaan omdat hun doelen veel overeenkomsten hadden.

Ten eerste wilde de werkgroep een overleg op casusniveau organiseren tussen diverse partners. Er zijn verwerkersconvenanten opgesteld en deze zijn inmiddels ondertekend. Ten tweede wilde de werkgroep het netwerk versterken, zodat men elkaar beter wist te vinden.

Door de invoering van het multidisciplinair overleg (MDO) en de zorgnetwerken is op beide punten veel verbeterd sinds 2017. Tenslotte wilde de werkgroep werken met 1 huishouden – 1 plan en afspraken maken over het op- en afschalen van ondersteuning bij moeilijke casussen. Het MDO en de zorgnetwerken kunnen ook hiervoor gebruikt worden.

De MDO's worden binnenkort uitgebreid geëvalueerd door de gemeente. Hierbij bekijken we in hoeverre deze organisatiestructuur voor de zorg en welzijn versterkt wordt, de juiste disciplines bij het overleg aanwezig zijn en of er verbindingen gelegd worden met diverse maatschappelijke partners zoals de huisarts, mantelzorgers en woningcorporaties.

Resultaat	Wergroep
Voorschoten	Invoering MDO
Wassenaar	Invoering MDO
Acties	MDO en organisatiestructuur verder ontwikkelen Inbedden MDO's in de nieuwe welzijn- en zorgstructuur in Wassenaar in de netwerkorganisatie en bij Voorschoten voor elkaar Evaluatie MDO medio 2019

Toegankelijkheid

In Voorschoten en Wassenaar hebben verschillende partijen binnen de werkgroep zich ingezet om de toegankelijkheid van beide gemeenten inzichtelijk te maken en te verbeteren.

Er is in beide gemeenten geïnventariseerd of de stemlokalen toegankelijk zijn. Tijdens de Week van de Toegankelijkheid heeft het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten bovendien een aantal andere locaties getest op toegankelijkheid, zoals winkels.

Verder is afgesproken dat de buitendienstmedewerkers van de gemeente beter letten op overhangend groen en dit eerder verhelpen. Zo blijven de voetpaden toegankelijk. Het Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten heeft in samenwerking met de gemeente een lijst opgesteld met gewenste aanvullingen op het Bouwbesluit voor met name het bouwen van appartementencomplexen. Deze lijst wordt door projectleiders van de gemeente gebruikt om het gesprek met projectontwikkelaars aan te gaan.

Resultaat	Werkgroep
Voorschoten	Inventarisatie stemlokalen en andere locaties Overhangend groen Bewustwordingsactie tijdens week van de toegankelijkheid
Wassenaar	Inventarisatie stemlokalen
Voorstel	Wassenaar: met de St. Gehandicapten Wassenaar bespreken of we vervolg geven aan de acties Voorschoten: de acties voortzetten

Langer thuis wonen

De werkgroep langer thuis wonen is gevormd met partners en inwoners uit de gemeente Wassenaar¹. De SWZ heeft de ontmoetingsplekken in Wassenaar in kaart gebracht. Deze ontmoetingsplekken zijn ook toegankelijk voor mensen met dementie. Er wordt goed gebruik gemaakt van de ontmoetingsplekken. Omdat er voldoende plekken zijn waar mensen samen kunnen komen, is er nu vooral behoefte aan een passende programmering. SWZ wil dit samen met de casemanagers dementie gaan opzetten.

Op dit moment kunnen veel ouderen met een middeninkomen niet verhuizen naar een (aangepaste) woning. Inwoners hebben het initiatief genomen om dit aan te pakken. De Federatie van Wassenaarse Ouderenorganisaties heeft vervolgens een plan ontwikkeld voor het bouwen van betaalbare seniorwoningen voor de middeninkomens, stokstaartjes genoemd. Dit project loopt nog.

In Voorschoten is in 2018 een aparte werkgroep gestart. Deze werkgroep heeft in 2018 twee bijeenkomsten georganiseerd rondom het thema langer thuis wonen. De werkgroep Voorschoten heeft een project dementievriendelijke gemeente gestart. Hiervoor zijn alle partijen die te maken hebben met inwoners met dementie geïnterviewd om de knelpunten in kaart te brengen. In een workshop zijn vervolgens de knelpunten geprioriteerd en is een begin gemaakt met een plan van aanpak. Dit plan van aanpak wordt in de komende periode uitgewerkt.

¹ Stichting Maatschappelijke Ondersteuning Wassenaar (SMOW), de Federatie van Wassenaarse Ouderenorganisaties (FWO), Stichting Wassenaarse Zorgverlening (SWZ) en de GGD Haaglanden

Resultaat	Werkgroep
Wassenaar	Oorspronkelijke werkgroep • Ontmoetingsplekken in kaart brengen, o.a. voor mensen met dementie • Burgerinitiatief senioren woningen middeninkomens (stokstaartjes)
Voorschoten	Aanvullende werkgroep gestart langer thuis wonen • Bijeenkomsten langer thuis wonen, o.a. over veiligheid en woningaanbod • Plan van aanpak dementie
Acties	• Voorschoten: thema's langer thuis wonen en dementie bij Voorschoten Voor Elkaar (VVE) beleggen • Wassenaar: programmering van de ontmoetingsplekken verder uitbouwen met SWZ

Eenzaamheid

Na een gezamenlijk start is de werkgroep eenzaamheid opgesplitst in een werkgroep voor Wassenaar en een werkgroep voor Voorschoten. De motivatie hiervoor is dat het makkelijker is om de acties lokaal op te zetten. Toch heeft er tijdens het gezamenlijke deel zeker een kruisbestuiving plaatsgevonden tussen de welzijnsorganisaties uit de beide gemeenten.

De werkgroep Voorschoten heeft diverse projecten opgezet om eenzaamheid te verminderen. Zoals de Odensehuiskamer, de Buurtcirkel, NAH lunch (Niet-aangeboren hersenletsel) en samen zijn voor mensen zonder kinderen. Ook is er een overleg gestart met alle buurthuizen en zijn de welzijnsbezoeken bij 75-plussers opnieuw gestart.

De werkgroep heeft zichzelf als doel gesteld om eenzaamheid eerder te signaleren en kwetsbare inwoners beter door te verwijzen naar de juiste instantie of activiteit. Daarom start Voorschoten Voor Elkaar volgend jaar een campagne. In Wassenaar heeft het college het convenant eenzaamheid ondertekend. Hierin staat het voornemen om eenzaamheid in een vroeg stadium op te merken. Want dan is de kans het grootst dat het kan worden doorbroken. De werkgroep heeft onderzocht wat Welzijn op recept bij kan dragen aan het voorkomen of verminderen van eenzaamheid. Want huisartsen en praktijkondersteuners zijn belangrijke ogen en oren als het gaat om het herkennen van eenzaamheid. Welzijn op recept, door de huisarts uitgeschreven, zet mensen in beweging om iets aan hun eenzaamheid te doen.

Resultaat	Werkgroep
Voorschoten	Sociale kaart opzetten/toegankelijker maken Resultaat: is onderzocht, wensen verschillen, nu eenvoudige oplossing. Meer bewustwording/taboe doorbreken Resultaat: welzijn op recept = gestart Ontmoetingsgroepen lopen Activeren vrijwilligersnetwerken Odensehuiskamer is gestart per 1-11-2019 Buurtcirkels starten per 1/6

	Buurhuizenoverleg loopt Welzijnsbezoeken herstart Signalering en doorverwijzing verbeteren 1 wwz-loket met 1 telefoonnummer per 1/7 Kinderloos NAH lunches Eenzame damesgroep
Wassenaar	Sociale kaart opzetten/toegankelijker maken Resultaat: verschillende partijen hebben interesse om sociale kaart te beheren. Meer bewustwording/taboe doorbreken Resultaat: voorlichting en cursussen zijn gegeven. Welzijn op recept is 1/5 gestart. Activeren vrijwilligersnetwerken Vrijwilligers gewezen op doorverwijzen Signalerend huisbezoek heeft herstart gemaakt. Buurtcirkel gestart Signalering en doorverwijzing verbeteren Welzijn op recept 1/5 gestart Huisartsen zijn geïnformeerd over doorverwijzen.
Acties	In beide gemeente wordt het thema eenzaamheid mede belegd bij diverse maatschappelijke partners o.a. de welzijnsorganisaties. Zij kunnen aanvullend aanbod van activiteiten organiseren voor (potentiële) eenzame inwoners. Ook wordt eenzaamheid een specifiek onderdeel in de uitvoeringsplannen 2020-2021.

Armoede

De werkgroep armoede wilde de communicatie over de minimaregelingen verbeteren en de doelgroep beter bereiken. Hiervoor zijn een aantal gesprekken gevoerd met medewerkers van de afdeling Werk en Inkomen in Leidschendam-Voorburg. Deze medewerkers lieten zien dat het bereik van de minimaregelingen in de afgelopen jaren groter is omdat zij veel aandacht hebben besteed aan de communicatie. De werkgroep heeft daarom besloten geen aanvullende activiteiten op te zetten. Wel blijft het netwerk bestaan als werkgroep om signaleren uit te wisselen

Het tweede doel was het opzetten van een project om inwoners met een uitkering een zinvolle dag te bezorgen. Dit doel is later losgelaten omdat de inbrenger van het idee de werkgroep heeft verlaten. In plaats daarvan heeft de werkgroep ervoor gekozen bij te dragen aan het inrichten van een pilot om uithuiszettingen door huurschuld te voorkomen. Deze pilot start op 1 juli 2019. Ook heeft de werkgroep een aantal adviezen opgesteld voor grote werkgevers, waaronder de gemeente, om ervoor te zorgen dat werken loont. Hiervoor is de inkomensnorm om aanspraak te maken op minimaregelingen naar beneden aangepast.

Het derde doel was het opzetten van een netwerk opzetten van organisaties die te maken hebben met mensen met financiële problemen. Hiervoor heeft de werkgroep deze partijen eerst in beeld gebracht en een vragenlijst gestuurd om te kijken wat er nodig is om de onderlinge samenwerking te verbeteren. Hieruit bleek dat organisaties elkaar redelijk goed kennen en er geen behoefte is aan aanvullend regulier overleg.

Resultaat	Werkgroep
Voorschoten en Wassenaar	Start Pilot voorkoming uithuiszetting Advies grote werkgevers Netwerk financiële ondersteuning
Acties	De werkgroep heeft besloten om door te gaan als netwerkgroep armoede. De werkgroep wil één of twee keer per jaar een bijeenkomst organiseren voor alle partijen die te maken hebben met armoede problematiek om onderling signalen uit te wisselen. De raad wordt de komende tijd aanvullend geïnformeerd over dit thema, onder andere via de een Nota over financiële redzaamheid.

Jongerenparticipatie

Het doel is een goede aansluiting van preventieve voorzieningen gemeente op vraag jongeren en actuele problematiek, we willen de jongeren laten participeren en betrekken bij beleid. Het is lastig gebleken om verbinding tussen jong en oud te leggen.

Het voornaamste doel van de werkgroep jongerenparticipatie was een groep jongeren te organiseren om deze te laten meepraten over verschillende onderwerpen. Maar het lijkt moeilijk een groep jongeren voor langere tijd te binden aan bijvoorbeeld een jeugdraad. Nu de Jeugd Vertegenwoordigd is afgelopen moet worden gekeken, uiteraard in samenspraak met jongeren, op wat voor manier de jongerenparticipatie vormgegeven gaat worden.

Resultaat	Werkgroep Jeugd
Voorschoten en Wassenaar	Ad hoc projecten, • Jongerenwerk op vaste momenten aanwezig op middelbare school • Toneelstuk van en met jongeren uitgevoerd • Jongeren bij bestaande vragen consulteren en betrekken, bijv. Fitplein en nieuwe chillplekken • Herstart Walk inn (Voorschoten) • Sportactiviteiten met vluchtelingen
Acties	Thema bijeenkomsten organiseren waarbij jongeren worden uitgenodigd mee te praten en input te geven op onderwerpen die voor hen van belang zijn. Geen jeugdraad maar ad hoc activiteiten.

Statushouders

De werkgroep statushouders heeft een ander pad gelopen dan de overige werkgroepen. Statushouders hebben als groep eigenlijk te maken met alle thema's van de andere werkgroepen. De andere werkgroepen zijn daarom gevraagd om mee te denken over de belangrijkste doelen voor de werkgroep statushouders. Hieruit kwam naar voren dat het vooral belangrijk is om het netwerk van partners die zich bezighouden met statushouders te verstevigen, zodat mensen elkaar beter weten te vinden. De werkgroep statushouders gaat daarom een platform creëren, waarbij de gemeente en vluchtelingenwerk Nederland een belangrijke rol hebben. Andere partijen moeten vooral meegenomen worden in wat er nodig is om met de doelgroep statushouders om te gaan. De werkgroep statushouders gaat hier de komende twee jaar aan werken. Vluchtelingenwerk gaat zich de komende tijd inzetten op de volgende onderwerpen bij statushouders:

- Financiële zelfredzaamheid bevorderen via cursusaanbod

- Statushouders sneller doorverwijzen naar reguliere ketenpartners voor gerichte ondersteuning
- Outreachend werken en nazorg ondersteunen

Resultaat	Werkgroep
Voorschoten en Wassenaar	Nieuwe doelstelling, namelijk het verbeteren van de ketensamenwerking
Voorstel	• Werkgroep statushouders gaat door met ketensamenwerking verbeteren voor statushouders • Wassenaar: ondersteuning van statushouders wordt belegd bij Vluchtelingenwerk • Voorschoten: versterken van de activiteiten van Vluchtelingenwerk